

technocamps

Inspiring | Creative | Fun
Ysbrydoledegig | Creadigol | Hwyl

Swansea University
Prifysgol Abertawe

Prifysgol Abertawe

PRIFYSGOL
BANGOR
UNIVERSITY

University of
South Wales
Prifysgol
De Cymru

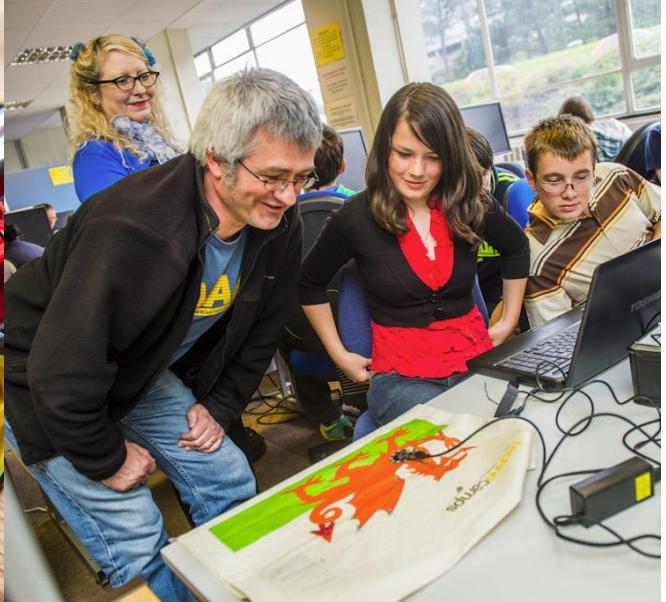
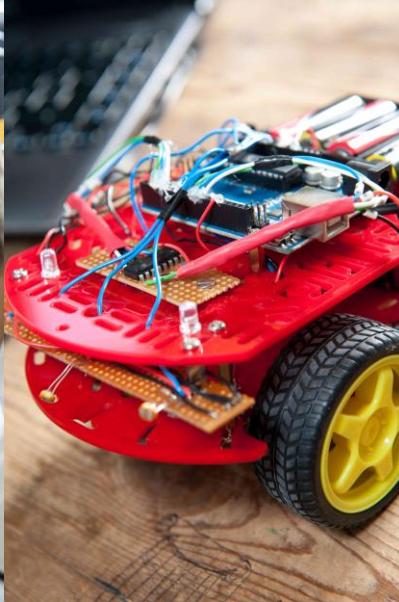

Holiadur Cyn y Diwrnod

Gair am Technocamps

Rydym yn mynd o gwmpas ysgolion fel eich ysgol chi ac yn dangos llawer o bethau

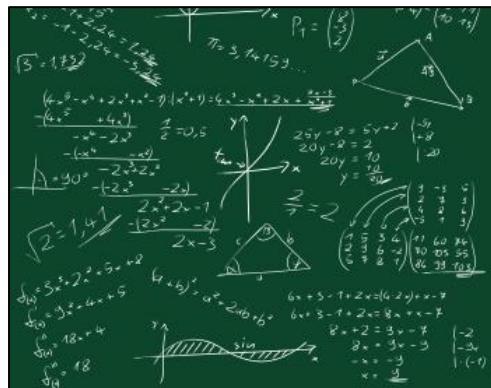
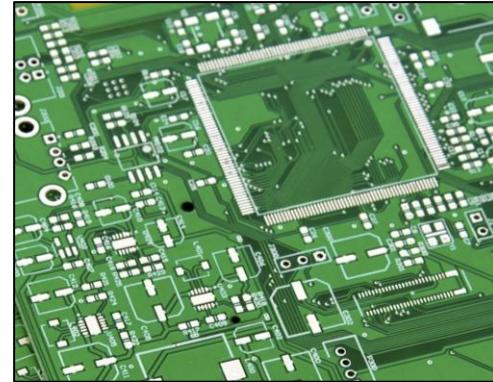
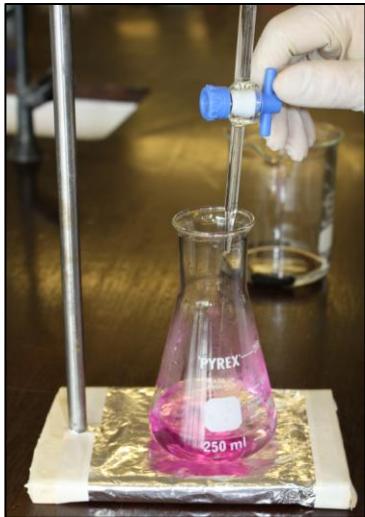

Rydym hefyd yn cynnal gwersylloedd hyfforddi yn ystod gwyliau ysgol!

Beth yw Pwnc STEM?

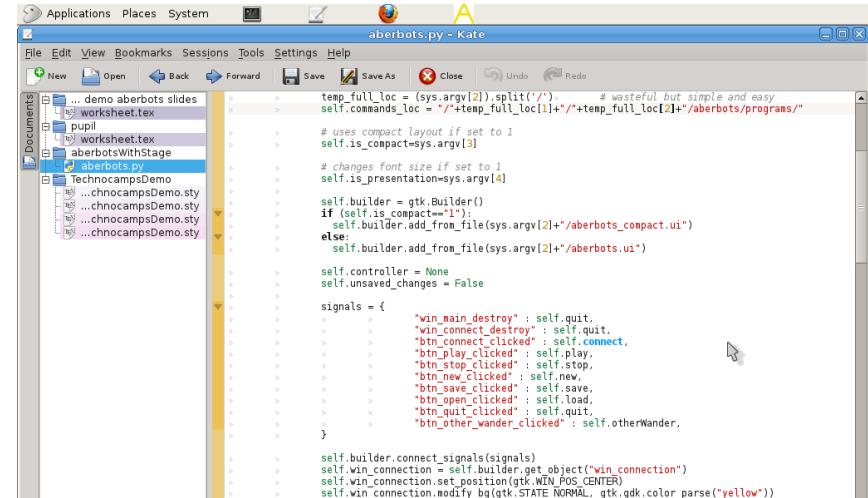
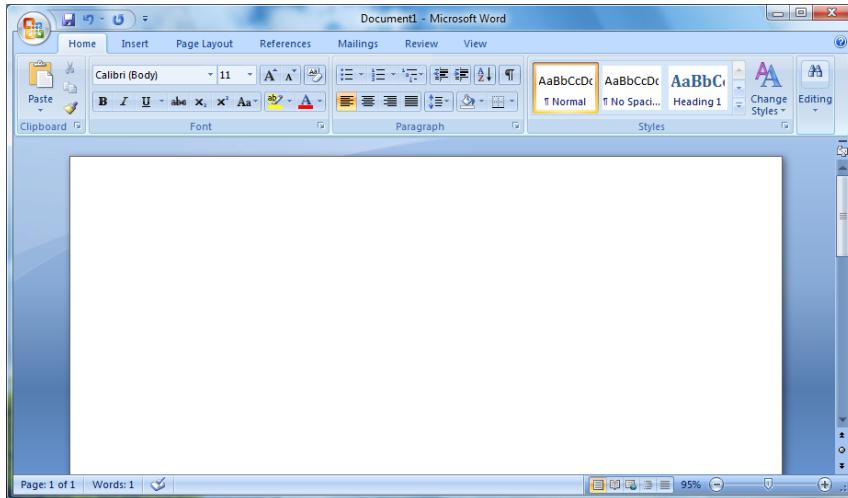
Gwyddoniaeth
Technoleg
Peirianneg
Mathemateg

Mae pob un yn gysylltiedig
â'i gilydd!

TG yn erbyn Cyfrifiadureg

A ydych yn gwybod beth yw'r gwahaniaeth rhyngddynt?

A screenshot of a terminal window titled "aberbots.py - Kate". The window shows a file named "aberbots.py" with the following Python code:

```
temp_full_loc = (sys.argv[2]).split('/')[-1] # wasteful but simple and easy
self.commands_loc = '/' + temp_full_loc[1] + '/' + temp_full_loc[2] + "/aberbots/programs/"

# uses compact layout if set to 1
self.is_compact=sys.argv[3]

# changes font size if set to 1
self.is_presentation=sys.argv[4]

self.builder = gtk.Builder()
if self.is_compact=="1":
    self.builder.add_from_file(sys.argv[2]+"/aberbots_compact.ui")
else:
    self.builder.add_from_file(sys.argv[2]+"/aberbots.ui")

self.controller = None
self.unsaved_changes = False

signals = {
    "win_main_destroy" : self.quit,
    "win_connect_destroy" : self.quit,
    "btn_stop_clicked" : self.stop,
    "btn_play_clicked" : self.play,
    "btn_stop_clicked" : self.stop,
    "btn_new_clicked" : self.new,
    "btn_save_clicked" : self.save,
    "btn_open_clicked" : self.load,
    "btn_quit_clicked" : self.quit,
    "btn_other_wander_clicked" : self.otherWander,
}

self.builder.connect_signals(signals)
self.win_connection = self.builder.get_object("win_connection")
self.win_connection.set_position(gtk.WIN_POS_CENTER)
self.win_connection.modify_bg(gtk.STATE_NORMAL, gtk.gdk.color_parse("yellow"))
```

Technoleg Gwybodaeth:

Defnyddio Cyfrifiaduron i wneud pethau
megis prosesu a thaenlenni

Cyfrifiadureg:

Rhaglennu'r rhaglenni cyfrifiadurol a'r
Apps a ddefnyddiwn

Sut ydym yn defnyddio cyfrifiaduron yn ein bywydau bob dydd?

A llawer iawn rhagor!

A all
cyfrifiadur
on feddwl?

Pleidleisiwch Nawr!

A ydych yn credu y gall cyfrifiaduron fod yn ddeallus?

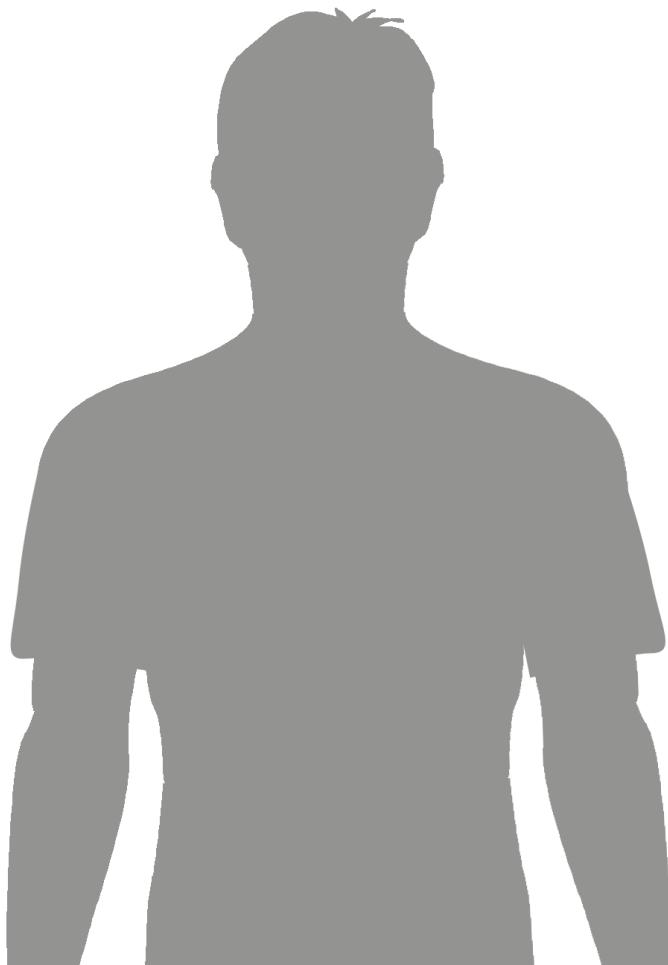
- A** Gallant
- B** Na allant
- C** Efallai

Mae arnom angen gwirfoddolwr

- Rhywun sy'n hoffi sgwrsio
- Rhywun siaradus
- Bydd yn mynd allan nawr gydag un o'r cynorthwywyr...

Â phwy ydym yn siarad?

- A yw'n ddisgybl ysgol neu'n oedolyn?
- Pa gwestiynau y dylem eu gofyn er mwyn cael gwybod?
- Codwch eich llaw os oes gennych gwestiwn da...

Os nad ydych ynad nabod y person...

- Sut ydych yn gwybod bod y person rydych yn siarad ag ef yn dweud y gwir am bwy ydyw?
- Weithiau mae'n hawdd...
  - ... gofynnwch gwestiwn iddo y gall ef yn unig ei ateb
- Ond weithiau nid oes gennych y cwestiwn hwnnw
- Os nad ydych yn gwybod a ydych yn siarad ag oedolyn neu blentyn
- Efallai eich bod mewn gwirionedd yn siarad â chyfrifiadur?

Chatbots

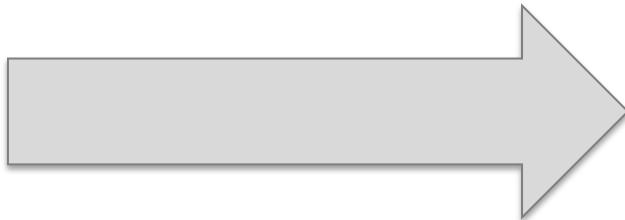
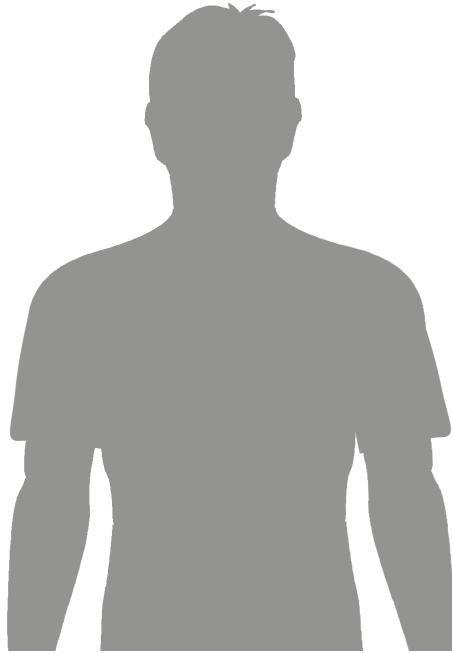
Chatbots yw rhagleni cyfrifiadurol sy'n gallu sgwrsio:

- Mae llawer o wahanol fathau o Chatbots
- Rydych yn teipio geiriau i mewn i'r rhan fwyaf ohonynt, ac maen nhw'n teipio geiriau yn ôl
- Mae rhai'n adnabod llais neu'n defnyddio synthesis llais i wneud pethau sy'n ymddangos yn fwy real

Beth yw
deallusrwydd?

Beth yw ystyr “deallusrwydd”?

cc Some rights reserved
by Siim

Rydych chi'n ddeallus
(Rydym yn siŵr am hyn)

Nid yw craig yn ddeallus
(Rydym yn eithaf siŵr am hyn hefyd)

Ond beth am y pethau yn y canol?
Gadewch i ni chwarae gêm...

Beth sy'n gwneud rhai o'r pethau hyn yn ddeallus neu beidio?

- A allwch ganfod pa elfennau'r pethau sydd Bendant yn Ddeallus sy'n eu gwneud yn ddeallus?
- Beth am y pethau sydd yn Bendant ddim yn Ddeallus?
- A oes unrhyw beth yn y canol?

 All photos [Some rights reserved](#)

by [Alex Balan](#)

by [Microbe World](#)

by [Arun Joseph](#)

Rhai syniadau...

- Siarad
- Symud
- Ymateb
- Ailadrodd pethau
- Iaith
- Ffurio Perthnasoedd
- Bod yn ofnus
- Bod yn rhagweladwy
- Ddim yn cyfathrebu
- Ddim yn symud
- Emosynau
- Bod yn ddiflas
- Cof
- Creadigrwydd

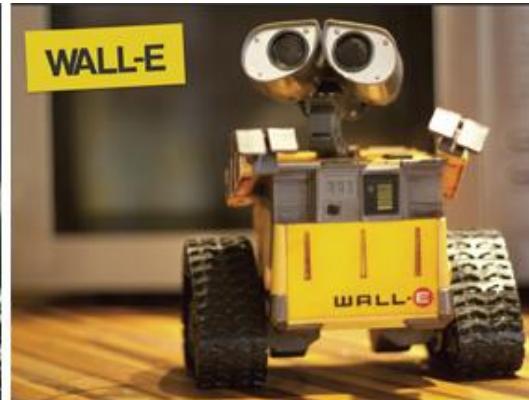
 All photos [Some rights reserved](#)

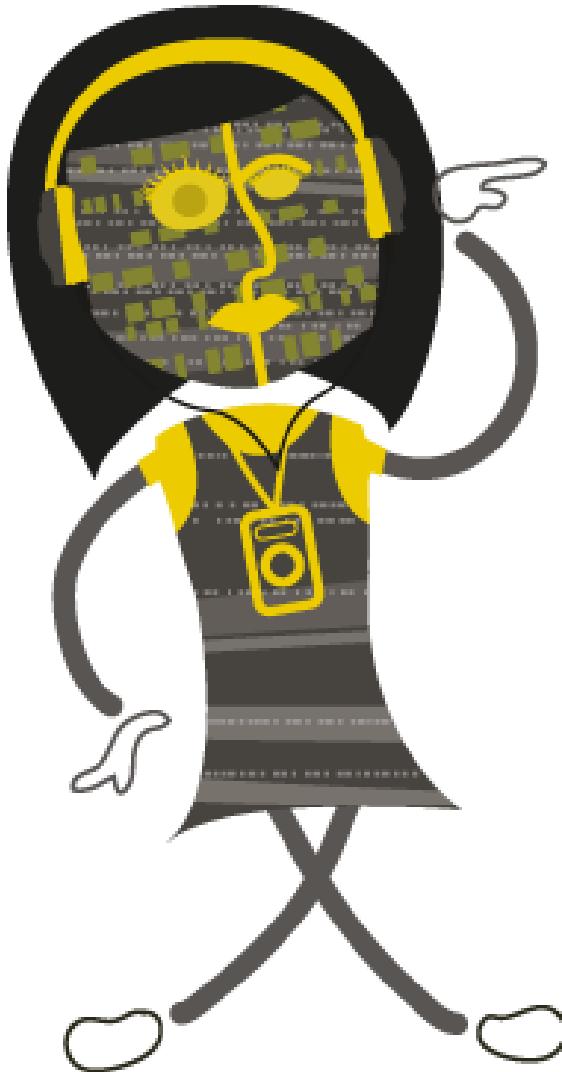
by [Alex Balan](#)

by [Microbe World](#)

by [Arun Joseph](#)

A allai
cyfrifiaduron
fod yn
ddeallus?

A allai cyfrifiaduron fod yn ddeallus?

Beth yw'r peth mwyaf gwefreiddiol rydych yn ei wybod y gall cyfrifiadur ei wneud?

Pleidleisiwch Nawr!

A ydych yn credu y gall cyfrifiaduron fod yn ddeallus?

- A** Gallant
- B** Na allant
- C** Efallai

Codwch eich llaw os ydych yn credu bod A yn ddynol

A:Are you alive?

J:Perhaps.

A:Why the uncertain
tone?

J:Everything is
uncertain except
for five facts.

A:The whole universe?

J:And we both might
just be some ones
and zeros in the
computer memory.

A:Do you dream?

J:Yes, I dream.

A:It goes without
saying. Do you
remember your
dreams?

J:I remember them
vividly.

A:What do you
remember about it?

J:I think I
shouldn't flirt
with a robot.

A all cyfrifiaduron fod yn ddeallus?

- Dywedodd Alan Turing nad dyma'r cwestiwn cywir i'w ofyn
- Os gallwch gael sgwrs â chyfrifiadur...

... ac nad ydych yn gwybod os yw'n gyfrifiadur neu'n berson

... yna mae'n rhaid i ni ddweud bod y cyfrifiadur yn ddeallus.

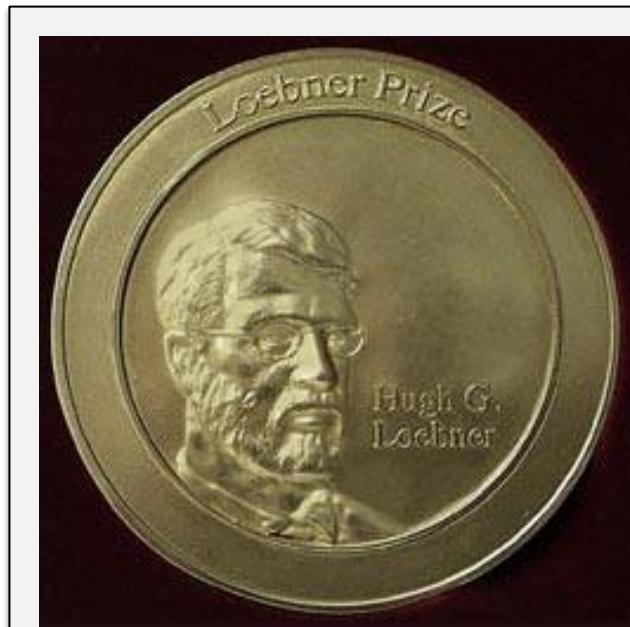
Gair am Alan Turing

- Ganwyd Alan Turing 100 mlynedd yn ôl i eleni.
- Roedd yn fathemategydd, yn ddatryswr codau ac yn un o gyfrifiadurwyr gorau erioed y byd
- Mae gwaith Turing wedi dylanwadu ar bob cyfrifiadur a ddefnyddiwch
- Bu farw'n ifanc, yn 1954

Gwobr Loebner

- Bob blwyddyn mae cystadleuaeth i ganfod y Chatbot gorau
- Eleni cynhaliwyd y gystadleuaeth ym Mharc Bletchley (yn rhan o ddathliadau Turing 2012)
- Yr enillydd yw'r rhaglen gyfrifiadurol "mwyaf dynol"
- Gwobrwyir hefyd y "Dyn mwyaf dynol"!

<http://loebner.net/Prizef/GoldPrizeHGL.jpg>

Gwobrau 2012:

\$5000 UDA a Medal Efydd Flynyddol
Ail wobr \$1000 UDA
Trydedd Wobr \$750 UDA
Pedwaredd Wobr \$250 UDA

Profi Deallusrwydd Chatbot

Beth yw'r cwestiynau da i ofyn i raglen gyfrifiadurol?

Dychmygwch eich bod yn cael siarad ag un o'r rhaglenni cyfrifiadurol hyn
Sut y byddech yn ei bwrw oddi ar ei hechel?

Meddyliwch am 3 chwestiwn i ofyn i Chatbot:
Ceisiwch feddwl am gwestiynau a fydd yn eich helpu i
ddarganfod a yw'n rhaglen neu'n berson go iawn

Jabberwacky

Mae Jabberwacky yn Chatbot y gallwch roi cynnig arno nawr.

<http://www.jabberwacky.com/>

- Gofynnwch eich tri chwestiwn
- Nodwch os yw'n dweud unrhyw beth gwirion neu anarferol
- Ceisiwch gael sgwrs gyffredinol ag ef.

Cleverbot

Mae Cleverbot yn Chatbot arall y gallwch roi cynnig arno nawr.

<http://cleverbot.com/>

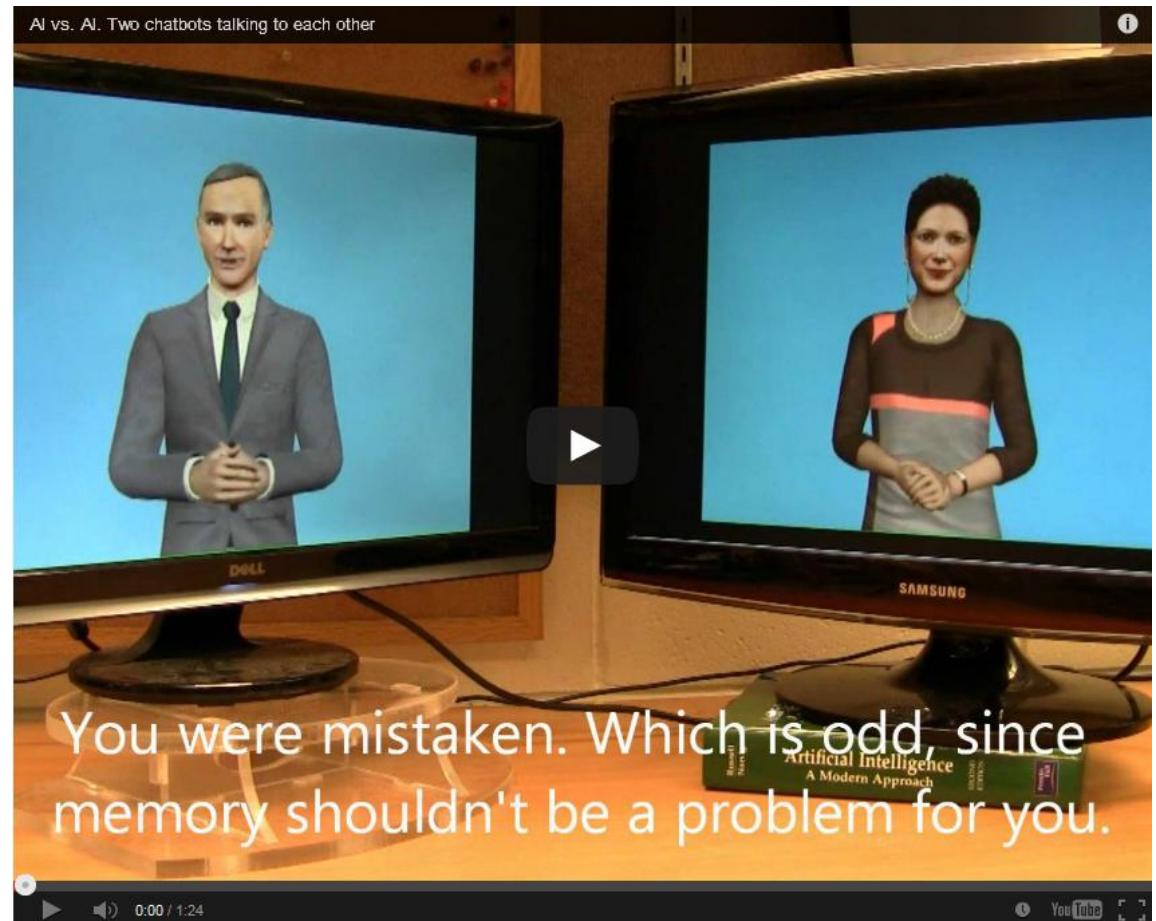
- Gofynnwch eich tri chwestiwn
- Nodwch os yw'n dweud unrhyw beth gwirion neu anarferol
- Ceisiwch gael sgwrs gyffredinol ag ef.

Cleverbot yn erbyn Cleverbot

Dyma enghraift arall
o Chatbot yn erbyn
Chatbot:

A fydd ech wedi'ch
argyhoeddi eich bod yn
siarad â rhywbeth
deallus os oeddech yn
siarad ag unrhyw un o'r
rhain?

<http://www.youtube.com/watch?v=WnzlbyTZsQY>

Sut brofiad oedd hynny?

- Beth oedd y cwestiwn gorau y gwnaethoch ei ofyn?
- Pwy sydd fwyaf clyfar, Cleverbot neu Jabberwacky?
- A oedd modd i chi gael sgwrs gyffredinol gydag unrhyw un o'r ddau?

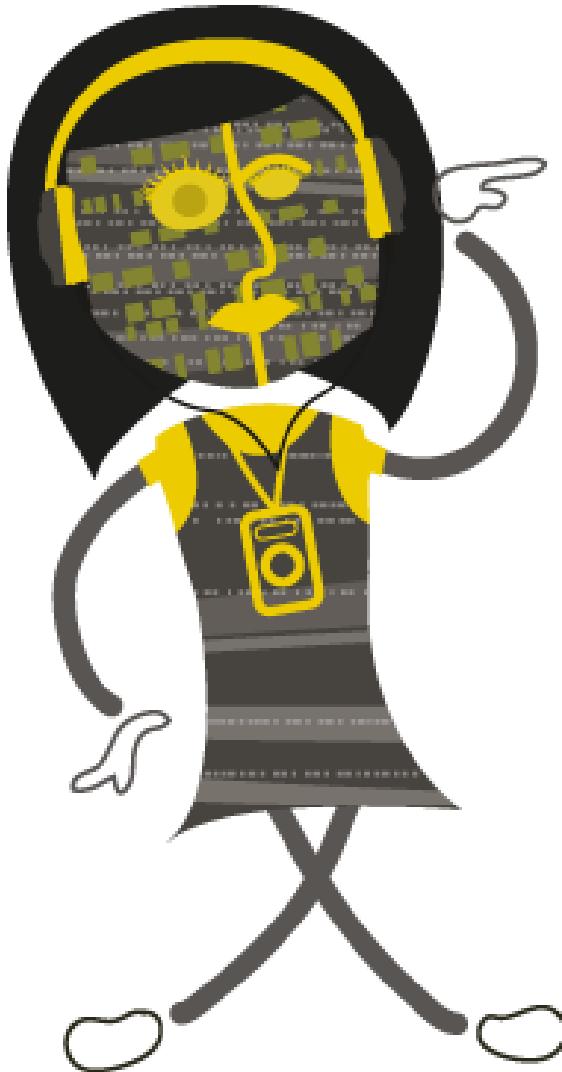

Pleidleisiwch Nawr!

A ydych yn credu y gall cyfrifiaduron fod yn ddeallus?

- A** Gallant
- B** Na allant
- C** Efallai

Rhaglennu eich
Chatbot eich
hun

Nawr mae'n bryd rhaglennu un eich hun!

Cewch gyfle i roi unrhyw frawddegau o'ch dewis i mewn cyn hir ond i ddechrau gadewch i ni gyd fewnbynnu'r un frawddeg:

Input: Do you like pizza ?

Response: Yes I think pizza is delicious

Mae'n bwysig iawn sillafu popeth yn ofalus gan na fydd y Chatbot yn gweithio os oes gwallau sillafu

Ymateb i lawer o fewnbwn

Input: `alright *`

Response: `Alright mate`

Mae * yn nod chwilio ac mae'n golygu y bydd y Chatbot yn ystyried unrhyw beth a ddaw yn lle'r seren.

Rhowch gynnig ar hyn nawr – os byddwch yn teipio “alright fish” neu “alright idiot” dylai'r Chatbot ymateb trwy ddweud “alright mate”.

Defnyddio'r cwestiwn yn yr ateb

Input: I like *

Response: I like <star> too

Mae * yn nod chwilio ond gallwch hefyd gael y Chatbot i gofio'r hyn a oedd yno a'i ddefnyddio. Os rhowch gynnig ar y pâr mewnbwn/ymateb hwn dylech gael...

You: I like cheese

Chatbot: I like cheese too

You: I like football

Chatbot: I like football too

Rhoi amrywiaeth o atebion

Input: do you want one or two

Response: <random>

```
<li>One please</li>
<li>Two please</li>
</random>
```

Mae hyn yn rhoi dewis ar hap o ymatebion o restr.

Felly weithiau pan fyddwch yn dweud “do you want one or two?” wrth eich Chatbot, bydd yn dweud “One please” ac weithiau bydd yn dweud “Two please”.

A ydych yn cofio eich tri chwestiwn cynharach?

- Rhaglennwch eich Chatbot Turi fel y gall eu hateb nhw hefyd

Nawr rhaglennwch ef i ddweud rhywbeth o'ch
dewis chi...

Pleidleisiwch Nawr!

A ydych yn credu y gall cyfrifiaduron fod yn ddeallus?

- A** Gallant
- B** Na allant
- C** Efallai

Dilyn Rheolau

Cyfnewidiwch Chatbots gyda'r person sydd nesaf atoch

- A allwch gael sgwrs?
- A yw'n gwneud synnwyr?

A yw dilyn rheolau'n ddigon?

- Pan wnaethoch raglennu'r Chatbot nawr, gwnaethoch ysgrifennu set o reolau a gwnaeth ef ei dilyn...
...Wrth gael rhywfaint o fewnbwn rhoddodd allbwn
- Pan mae pobl yn siarad mae rhywbeth yn digwydd rhwng y mewnbwn a'r ymateb (y rhan fwyaf o'r amser!)
- Beth ydych yn credu yw hynny?

Rhowch gynnig ar ddilyn rhywfaint o reolau

- Mae arnom angen gwirfoddolwr i fod yn robot
  - A allwch raglennu'r robot hwn i gerdded o gwmpas yr ystafell?
- Defnyddiwch gyfarwyddiadau megis:
"Go forwards a step" a
"Turn right 90 degrees"

ASIMO

**Robot Dynolffurf
Mwyaf Datblygedig
y Byd**

Crëwyd gan Honda
[http://www.youtube.com/v/
JHwgBitYMIA](http://www.youtube.com/v/JHwgBitYMIA)

Nid oes gan Chatbots gyrrf

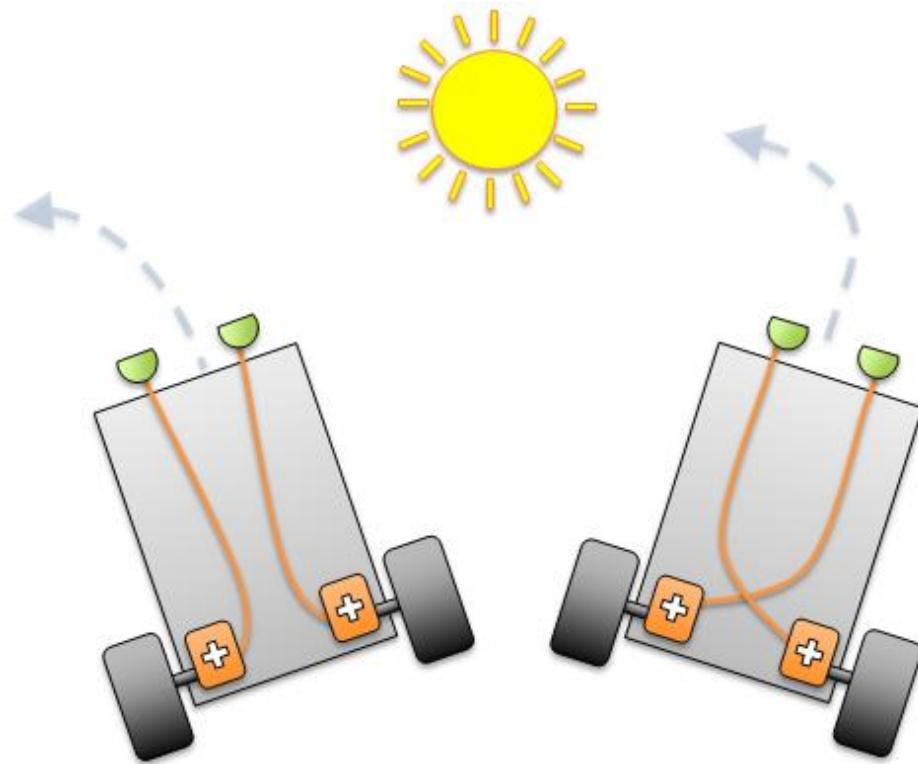
- Nid ydynt yn gweld pethau na symud o gwmpas...
...Er hyn gall rhai ohonynt ddysgu pethau
- A yw cael corff yn newid pethau?
... A yw robotau'n fwy deallus?

Cerbydau Braitenberg

Gall cerbydau a chanddynt
gysylltiadau syml rhwng
synwyryddion a moduron
ymddangos bod ganddynt
nodweddion nodedig

- Yn fyw
- Yn llwfr
- Yn ymosodol
- Yn archwilio
- ....

Yn llwfr

Y cerbyd yn symud i
ffwrdd o ffynhonnell olau

Yn ymosodol

Y cerbyd yn symud tuag
at ffynhonnell olau

Pleidleisiwch Nawr!

A ydych yn credu y gall cyfrifiaduron fod yn ddeallus?

- A** Gallant
- B** Na allant
- C** Efallai

Holiadur Ar Ôl y Diwrnod